

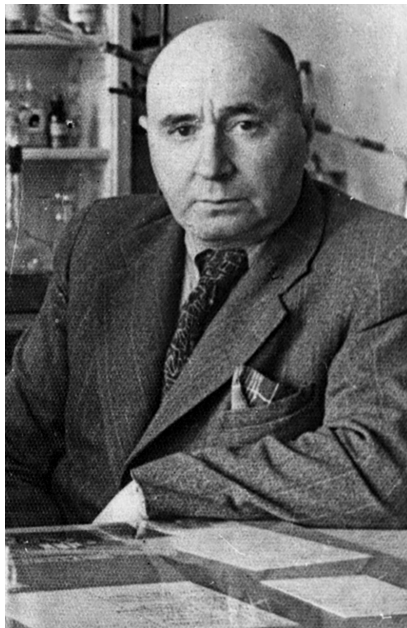
В.М. ЖАБОТИНСЬКИЙ – ВИДАТНИЙ ГІГІЄНИСТ УКРАЇНИ (до 120-річчя від дня народження)

Василь Михайлович Жаботинський народився 10 вересня 1895 року у Петербурзі у сім'ї лікаря. Його дитинство пройшло у селі Дудіно Козельського повіту Калузької губернії, де його батько завідував земською лікувальною дільницею. Юнацтво пройшло у родичів у м. Бердянськ теперішньої Запорізької області. Там закінчив гімназію, а потім два роки навчався у Психологічному інституті у Петербурзі. А у подальшому перевівся на медичний факультет у Харківському університеті. 1919 року Василь Михайлович був мобілізований до Червоної армії, де служив ординатором інфекційного шпиталю. Після демобілізації у 1921 році він поновив навчання у Харківському медичному інституті, отримав диплом лікаря і був призначений завідувачем санітарно-епідеміологічним відділом Запорізького, а потім Бердянського окружного відділу охорони здоров'я.

Наприкінці 1924 року Жаботинський В.М. працював санітарним лікарем Харківського сільського і Дергачівського районів і санітарним лікарем Харківського округу.

Висока професійна підготовка, працьовитість та енергійність не залишилися непоміченими у Наркомздор'я України (Харків), куди 1930 року Василь Михайлович був запрошений на посаду старшого житлово-комунального санітарного інспектора, де доля звела його з О.М. Марзеєвим, який скоро став для Жаботинського учителем і товаришем. За їхнього керівництва формувався державний характер профілактичної медицини, розроблялося санітарне законодавство, а у 1931 році було організовано Український Інститут комунальної гігієни.

У цьому інституті Василь Михайлович керував одним з відділів до 1941 року. Після організації О.М. Марзеєвим 1933 року кафедри комунальної гігієни у Харківському медичному інституті Василь Михайлович став асистентом, доцентом, а з 1943 по 1973 роки (протягом 40 років) – завідувачем кафедрою.

Під час Другої світової війни виконував обов'язки начальника кафедри воєнно-санітарної підготовки Харківського медичного інституту, евакуйованого до Оренбурга.

Після визволення Харкова від німецьких окупантів Василь Михайлович знову працював у Наркомздор'я України. Був уповноваженим республіканської надзвичайної протиепідемічної комісії по Донбасу і, як вже згадувалося, завідувачем кафедрою комунальної гігієни ХМІ.

1949 року після захисту дисертації на тему: «Санітарная характеристика промышленных сточных вод Донбасса и Приднепровья, их характеристика и условия выпуска в водоемы» йому було присвоєно вчену ступінь доктора медичних наук та звання професора.

Виключну увагу В.М. Жаботинський приділяв підготовці науково-педагогічних кадрів. За його керівництва працівниками кафедри і аспірантами виконано 22 дисертації.

Жаботинський В.М. був одним із головних авторів (з О.М. Марзеєвим) підручника «Комунальна гігієна», що витримав три видання, одне з яких переведене китайською мовою.

Жаботинський В.М. був також і авторитетом в архітектурній справі. 1969 року його обрано членом Союзу архітекторів СРСР. Він багато років був

членом обласної Містобудівельної ради та Вченої ради «Укрводгео». Протягом багатьох років обирався до керівних органів Всесоюзного, Українського і Харківського товариств гігієністів, був членом редакційної ради журналу «Гигиена и санитария».

Літні канікули В.М. Жаботинський завжди використовував для подорожування країною, зокрема великими річками і озерами Сибіру, зі студентами-волонтерами займався альпінізмом. Його бажання відвідати столиці деяких країн для ознайомлення з особливостями культури і організацією комунальної гігієни неодмінно зустрічали відмови у партійних органах інституту. На думку автора, через ідеологічні міркування, оскільки він один із завідуючих кафедр інституту залишався безпартійним.

В останні роки педагогічної і громадської діяльності Василь Михайлович цікавився медико-географічними дослідженнями, які почали проводитися в Україні фахівцями профілактичної служби. Був активним учасником і консультантом усіх перших трьох республіканських медико-географічних конференцій, які проводились у Полтаві (1969, 1972, 1978), де постійним секретарем оргкомітету був у минулому його заочний аспірант. Його програмні виступи на конференціях («Медицинская география как предмет преподавания в медицинских институтах», «Медицинская география в деятельности санитарных организаций») і нині залишаються актуальними для профільних фахівців різного напрямку (виступи надруковано у відповідних виданнях зазначених конференцій).

Василь Михайлович був чуйним і турботливим вчителем, великим книголюбом, залишив на кафедрі значну частину своєї бібліотеки. Гігієністи країни пишаються тим, що в їхніх рядах працював яскравий, відданий санітарній справі вчений, педагог і Людина.

Василь Михайлович відійшов у вічність 1983 року на 88-му році життя. Похований на центральному цвинтарі Харкова.

Микола КОВГАН, кандидат медичних наук (у минулому – аспірант кафедри В.М. Жаботинського)